

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Bestuurskunde en de vraag naar het eigen leven

Sheikh, H.

Citation

Sheikh, H. (2001). Bestuurskunde en de vraag naar het eigen leven. *Bestuurskundige Berichten*, 16(2), 25-26.
Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3234427>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3234427>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Agenda B.I.L.

11 / 12 augustus
Eerstejaarsweekend B.I.L.

24 - 31 augustus
Buitenlandse reis
Istanbul

4 / 5 september
Boekenverkoop

20 september
Bedrijvenborrel Ministerie van Justitie

25 september
Wisselings ALV

18 oktober
Bedrijvenborrel Algemene Rekenkamer

15 november
Bedrijvenborrel Cap Gemini Ernst & Young

Verwacht:

september
Lezing minister Van Boxtel

september/oktober
Excursie naar het ministerie van Binnenlandse Zaken

november/december
Lezing Paul Rosenmöller

Bestuurskunde en de vraag naar het eigen leven

Haroon Sheikh

" Thus conscience does make cowards of us all, and thus the native hue of resolution, is sicklied o'er with the pale cast of thought, and enterprises of great pith and moment, with this regard their current turns awry, and lose the name of action " - Hamlet, Shakespeare

Mij is gevraagd om een artikel te schrijven voor de opinierubriek. Naast mijn studie op het FSW, studeer ik ook filosofie en mij is dan ook gevraagd om hier iets mee te doen. Ik heb eerst overwogen om iets van een wetenschappelijk filosofische analyse van de bestuurskunde te schrijven of iets over staat en samenleving. Hier zijn er goede boeken over geschreven, maar dat is niet waar het mij om gaat in de filosofie. Filosofie gaat naar mijn idee om het leven van de mens, het tot uitdrukking brengen van de situatie van de mens. Vanuit deze optiek is filosofie niet iets abstracts, maar de meest concrete discipline die er is. De vraag naar het eigen leven hangt nauw samen met vragen naar het bestaan waarmee we het meteen hebben over een beeld van het geheel van de wereld en de rol van de individuele mens daarin. Geen mens kan de vraag naar het bestaan en de rol van het individu daarin naast zich leggen. Ik wil het hebben over de manier waarop de vraag in de bestuurskundige cultuur wordt beantwoord. Met wat voor wereldbeeld leven wij? Wie zijn wij? Wat betekent het voor ons in de jeugd te zijn? Wat voor ideologie hebben wij? Welke rol speelt deze studie daarbij? Ideologie zal voor velen beschouwd worden als iets dat achterhaald is. De jaren

zestig zijn toch voorbij? Inderdaad. Ik wil ook geen pleidooi houden om met zijn allen op de barricade te gaan staan. Maar waarvoor zouden wij dan moeten strijden? Wij hebben toch alles? Tegen wat voor onrecht zouden wij moeten strijden? Mijn antwoord: precies hier tegen. Tegen deze vraag- en probleemloosheid, tegen deze indifferentie. In dit stuk zal ik aangeven waarom. Wij verbinden ons expliciet misschien niet met een wereldbeschouwing of ideologie, maar daarmee zijn we die niet zomaar kwijt. Dan is onze ideologie dat wij niet aan grote verhalen en wereldbeschouwing doen, de ideologie van de pragmatici. Ik wil hier de vraag stellen naar wat het betekent voor ons om bijvoorbeeld te studeren, waar we dan mee bezig zijn. 'Om een goede baan te krijgen, toch?', is het antwoord dat ik van anderen krijg. Wanneer dat in de toekomst gelukt is, dan zijn we gelukkig. In het teken van dit project staat al het handelen; goede contacten moeten worden opgebouwd en zo veel mogelijk commissiewerk staat goed op het C.V. Het doel van het leven wordt dan zo optimaal mogelijk te kunnen functioneren op de arbeidsmarkt en die baan te krijgen waar we de beste arbeidsvoorwaarden uit kunnen trekken. Dit is toch het ideaal en wat zou daar mis mee

kunnen zijn? Dit is zoals ik het heersende wereldbeeld bij deze studie ervaar. De zin van het bestaan wordt gevat vanuit economische termen. Daarmee wordt ook de visie op het zelf veranderd. Het zelf wordt daarbij begrepen als materiaal waar de capaciteiten zo goed mogelijk van benut moeten worden, kortom als een ding, een radartje in een economisch bouwwerk. Dit is naar mijn idee een verre van oorspronkelijke en eigenlijke verhouding tot het leven. Hierboven heb ik dit al een pragmatische en wereldbeschouwingloze houding genoemd. Alvorens überhaupt met een alternatief te kunnen komen, is het belangrijk

De zin van het bestaan wordt gevat in economische termen

eerst meer zicht te krijgen op deze problematiek door te kijken naar de oorsprong een dergelijke levenshouding. Dit wil ik doen door een vroege tekst van Friedrich Nietzsche aan te halen, 'Vom Nutzen und Nachteilen der Historie für das Leben'. Hierin beschrijft hij de positie van het individu in de moderne tijd. Een van de kenmerken hiervan is het weggefallen zijn van een culturele horizon, een bindend

systeem van overtuigingen en normen. Deze horizon geeft het individu zijn plaats en oriëntatie. Bepaalde zaken worden hierin opgenomen en andere worden afgevoerd. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan bepaalde problemen waar binnen een cultuur een bepaalde groep mensen zich mee bezighoudt en anderen hier niet aan blootgesteld worden of het plaatsen van een taboe op bepaalde zaken. Wat gebeurt er nu wanneer deze horizon wegvalt? De oriëntatie verdwijnt en niets meer kan de vloed aan indrukken afweren. Van alle kanten wordt het individu overspoeld door informatie en kennis. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het internet waarbij ik met een paar klikken met mijn muis informatie over elk mogelijk denkbaar en ondenkbaar onderwerp tot mijn beschikking heb. Hetzelfde geldt voor de hogere cultuurfenomenen als het nieuws en de wetenschap. In een paar minuten ben ik op de hoogte van alle wereldproblematiek en een duik in een bibliotheekregister laat zien dat er geen onderwerp is dat niet overspoeld is met wetenschappelijke publicaties. Nu zijn dit toch de meest positieve verworvenheden van de westerse wereld? Dit zijn toch tekens van individuele keuzevrijheid en geven ons de mogelijkheid om op de hoogte te blijven van de laatste gebeurtenissen? Zeker, maar ik zou hier toch wel de aandacht willen vestigen op andere aspecten die hiermee gepaard gaan. Ervaringen en indrukken vormen de stof van onze levensgeschiedenis en uiteindelijk van onszelf. Door deze te verwerken en een plaats te geven groeit een zelfbewustzijn. Wat gebeurt er nu wanneer wij continue geconfronteerd worden met een overvloed aan indrukken? Wij hebben de tijd niet meer om ze te verwer-

ken. Ons bewustzijn moet kort met ervaringen omgaan om zich staande te kunnen houden in de vloed van indrukken. In plaats van aan iets vast te houden willen we iets snel nuttigen, een plaats geven om de aandacht vervolgens op iets anders te richten. Wat er dan ontstaat is een individu dat aan de oppervlakte bezig is zo goed mogelijk een verzameling van ervaringen bij elkaar te rapen, maar dat niet in staat is om ervaringen te verteren, om door iets geraakt te worden. Er ontstaat een individu dat over alles kan meepraten, maar nauwelijks nog in staat is tot een echte handeling. Omdat alles maar

heel kort vastgehouden kan worden verdwijnt het vermogen om door iets aangegaan te worden, een houding van indifferentie. Natuurlijk zal niemand zichzelf snel indifferent noemen. Iedereen heeft toch wel degelijk over alles een mening? Maar wat betekent dat? Wat betekent het dat ik een mening kan vormen over een oorlog in Afrika of de wereldeconomie? Kunnen wij ons hier een mening over vormen? Natuurlijk kunnen we er allemaal heel interessant over discussiëren, maar wie is er niet gewend om na op het nieuws door alle ellende van de wereld heen gejaagd te zijn snel op MTV te kijken of er niet een leuk liedje bezig is? Wie kent niet de ervaring van de arbitrarigheid van alle nieuws en mode waar je van op de hoogte moet blijven, de ervaring dat je bezig bent een mooie collage te

Opinie

Opinie
 maken, maar dat je jezelf er nevens in tegen komt? Op de studie toegepast: waar worden wij door aangegrepen? Is het niet veel eerder bij elkaar sprokkelen van punten om daarna zo'n optimaal mogelijk functie te gaan vervullen in het economisch bedrijf? Hoe val er, om met Goethe te spreken, no 'resoluut' te leven, wanneer elke daad in het licht staat van het C.V. Wat betekent een medemens voor ons wanneer hij van meet af aan in het licht staat van de connectie die hij voor ons is? Misschien kom ik met mijn vragen naar inspiratie en zin verkeerd bij een dergelijke praktische studie als bestuurskunde, maar des te meer reden lijkt mij dat om als jeugd ernst te maken met het bestaan, ernst te maken met het verlangen dat ten diepste in ieder zit om zijn bestaan recht te claimen en niet opgesloten en gebruikt te worden door de machine van de economie. Wie nu ook op het gebied van de misschien hier wat pathetisch telecomcommunicatie. hoogdravend vindt, zou ik de vragen willen stellen of dat nu de veiling van UMTS frequenties veroorzaakt zou kunnen zijn. Indifferentie ten aanzien van het bij voorbaat rijk gerekend, er de vragen die ik hier stel. Mijnerd verwacht zo'n 19 miljard binnens zijn er geen wezenlijken te halen met de veiling van vergunningen. In werkelijkheid werd voorstellen dat ik met mijn stuk 'slechts' 5,9 miljard. De vermenen tegen de borst stuit of de hilloende kavels zijn verdeeld er onduidelijkheden zijn. Ik nodder de vijf bestaande jullie dan ook uit om een repliek te schrijven. Dat zou namelijk betreffen wel geen plaats. Deze vijf kenen dat ik iemand heb kunnen nu nog maar zien of ze er raken en dat mijn stuk niets in Nederland antennenmasten indifferent neergelegd wordt en dan kunnen plaatsen. De vergunning is is waar het mij om gaat. Geleend door de centrale overheid, jaar voor het plaatsen van antennes moet de lokale overheid een bouwvergunning verlenen. Mede door de financiële malaise in de telecomsector als gevolg van de are UMTS licenties, wordt de aan van het nieuwe netwerk door deze bureaucratische 'hobbels' ernstig vertraagd.

Het dogma: Marktwerking in Nederland

Jasper Mos

...of beter een gebrek aan duidelijkheid daaromtrent. Een veelgehoord uitspraak in met name de Haagse politiek is: "er moet meer marktwerking geïntroduceerd worden". Marktwerking lijkt de laatste jaren in de mode. Op zich een mooi streven, maar dan wel onder een aantal voorwaarden.

Marktwerking houdt (ook) in zorgen voor dusdanige omstandigheden dat er op fatsoenlijke wijze geconcurrereerd kan worden. Het had in bovenstaand geval ook anders gekund: een 'schoonheidswedstrijd' met als prijs voor de beste vijf aanbieders een kavel, gekoppeld aan een betere verdeling van antennemastlocaties. De overheid zou het goede voorbeeld moeten geven en alle overheidsgebouwen alvast beschikbaar moeten stellen tegen reële tarieven.

De overheid zou het goede voorbeeld moeten geven

Landelijke dekking door de diverse aanbieders is daarmee eerder bereikt, tegen lagere kosten, wat de concurrentie ten goed kan komen.

Nu lijkt het alsof de Nederlandse overheid louter en alleen het speken van de staatskas voor ogen had. De consument is uiteindelijk de dupe. Immers de vergunningen moeten worden terugverdiend door middel van doorberekening aan de consument. In feite is het een verkapte vorm van belastingheffing.

